

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2004

2009

Документ за разглеждане в заседание

A6-0067/2009

18.2.2009

ДОКЛАД

относно успешни кариери и повишена мобилност: европейско партньорство за изследователи
(2008/2213(INI))

Комисия по промишленост, изследвания и енергетика

Докладчик: Pia Elda Locatelli

Докладчик по становище (*):

Биляна Илиева Раева, комисия по заетост и социални въпроси

(*) Асоциирана комисия — член 47 от Правилника за дейността

СЪДЪРЖАНИЕ

Стр.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ
Bookmark not defined.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ**Error! Bookmark not defined.**

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ(*)
Bookmark not defined.

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ
Error! Bookmark not defined.

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ
Error! Bookmark not defined.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно успешни кариери и повишена мобилност: европейско партньорство за изследователи (2008/2213(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид съобщението на Комисията от 23 май 2008 г., озаглавено „Успешни кариери и повишена мобилност: европейско партньорство за изследователи“¹, и придружаващите го работни документи на службите на Комисията, а именно оценката на въздействието (SEC(2008)1911) и резюмето към него (SEC(2008)1912),
 - като взе предвид Решение 2006/973/ЕО на Съвета от 19 декември 2006 г. относно специалната програма „Хора“ за изпълнение на Седмата рамкова програма на Европейската общност за научни изследвания, технологично развитие и демонстрационни дейности (2007—2013 г.)²,
 - като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 3 декември 2008 г.³,
 - като взе предвид съобщението на Комисията от 20 юни 2001 г., озаглавено „Стратегия за мобилност в рамките на Европейското научноизследователско пространство“ (COM(2001)0331), както и съобщението на Комисията от 18 юли 2003 г., озаглавено „Изследователи в Европейското научноизследователско пространство: една професия, много кариери“⁴, и препоръката на Комисията от 11 март 2005 г. относно Европейската харта за изследователите и Кодекса на поведение при подбора на изследователи⁵,
 - като взе предвид член 45 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на комисията по промишленост, изследвания и енергетика и становищата на комисията по заетост и социални въпроси и комисията по култура и образование (А6 0067/2009),
- А. като има предвид, че Европа се нуждае от повече изследователи, които да притежават, наред с другото, умения за осъществяване на гранични изследвания, тъй като те са крайно необходими за повишаването на нейната производителност и конкурентоспособност и допринасят за постигането на целите на Лисабонската стратегия,
- Б. като има предвид, че с оглед преодоляването на недостига на изследователи е

¹ ОВ С 10, 15.1.2009 г., стр. 17.

² ОВ L 400, 30.12.2006 г., стр. 272.

³ INT/435 - CESE 1908/2008.

⁴ ОВ С 96, 21.4.2004 г., стр. 9.

⁵ ОВ L 75, 22.3.2005 г., стр. 67.

необходимо да се насърчава завръщането на европейски учени, работещи извън Съюза, и да се улеснява навлизането на учени от трети държави, които желаят да работят в Европейския съюз,

- В. като има предвид, че създаването на благоприятни условия за привлекателни кариери за изследователи в Европейския съюз е от изключителна важност, за да се осигури наличието на висококвалифицирани човешки ресурси и за привличането на такива ресурси от трети държави,
- Г. като има предвид необходимостта Европейският съюз да се бори с отрицателните икономически тенденции, като се съсредоточава върху образованието и научноизследователската дейност, и да направи всичко възможно за осигуряване на заетост, сигурност и мобилност на научните изследователи, така че те да останат в Европейския съюз,
- Д. като има предвид, че мобилността на изследователите е един от основните фактори за гарантиране на пълното прилагане на Европейското научноизследователско пространство (ЕНП),
- Е. като има предвид, че за да бъде в състояние Европа да гарантира задоволително развитие на изследователския сектор, трябва да е гарантирано свободното движение на изследователи; като има предвид, че хармонизираното сътрудничество в тази насока между държавите-членки, както и между публичния и частния сектор, следователно е от решаващо значение,
- Ж. като има предвид, че наличието на информация за възможностите за работа за изследователи в много случаи е ограничено, тъй като много конкурси се провеждат вътрешно в рамките на научноизследователските институти,
- З. като има предвид, че изследователите, които работят в Европа, застаряват и поради това са необходими спешно инициативи, които да направят изследователската кариера достъпна и привлекателна за младите хора, особено за жените,
- И. като има предвид, че системата за научно израстване в много научноизследователски институти все още е скована и се основава по-скоро на старшинството, отколкото на постиженията на изследователите,
- Й. като има предвид, че сложните процедури за кандидатстване и липсата на административни умения във връзка с въпроси като попълването на формуляри на чужд език и регистрирането на патенти демотивират изследователите да участват в проекти за мобилност,
- К. като има предвид, че все още много университети не признават значението на обмена на знания с промишлеността, деловата общност и обществото, което води до липса на връзки с деловия свят и отслабва конкурентоспособността в Европейския съюз,
- Л. като има предвид, че езиковите умения играят важна роля за мобилността на изследователите, като поощряват мобилност към държави с по-широко

употребявани езици и по този начин оставят за другите държави по-малко възможности да се възползват от работата на мобилните изследователи,

- М. като има предвид, че мобилността е съществена част от образованието за докторска степен, тъй като дава възможност за по-богат изследователски опит и по-широки възможности за професионално развитие,
- Н. като има предвид, че мобилността е важен фактор, за да се даде възможност на някои държави-членки да преодолеят затрудненията си при обучението на собствените си млади изследователи в области без критичен брой докторанти или подходяща изследователска инфраструктура,
- О. като има предвид, че сътрудничеството между научноизследователските институти, деловите среди и промишлеността следва да се подобри, за да се гарантират обмен на знания, по-добри нововъведения и по-ефективно усвояване на финансирането,
- П. като има предвид, че участието в изследователски програми на ЕС е отличен начин за подпомагане на кариерата на изследователите, тъй като позволява конкуренция на международно равнище, достъп до многонационални изследователски мрежи и увеличено финансиране за усъвършенстването на собствената научноизследователска база,
- Р. като има предвид, че жените продължават да са слабо представени в повечето научни и инженерни области, както и на ръководните длъжности,

Открит подбор и преносимост на безвъзмездните средства

1. приветства и подкрепя инициативата на Комисията за европейско партньорство за изследователи и счита, че предложените действия следва да бъдат ефективни с оглед на премахването на основните пречки пред създаването на ЕНП;
2. подчертава, че за да съществува европейска система за научни изследвания от световна класа посредством приобщаващо партньорство между Комисията и държавите-членки, всички партньори на регионално, национално и европейско равнище следва да дадат своя цялостен принос;
3. подчертава необходимостта от обвързване на предложената програма с конкретни предложения, а също така да се гарантира ефективното преследване на целите, свързани с гореспоменатата специална програма „Хора“;
4. призовава за по-добра наличност и прозрачност на информацията за възможностите за работа за изследователи и за по-голяма откритост на процедурите за подбор от страна на публичните институции; счита, че информацията за подбора следва да се публикува в интернет на сайта на съответните научноизследователски институти и на сайта на EURAXESS;
5. подчертава необходимостта в бъдеще да се определи и установи единен модел за кариера на ЕС в областта на изследванията и от въвеждане на интегрирана система за информация относно предложения за работа и стажантски програми в областта

на научните изследвания в Европейския съюз, като това се разглежда като основно средство за създаването на единен пазар на труда за изследователи;

6. освен това, и особено в контекста на необходимостта от принос от страна на всички партньори, подчертава значението, от една страна, на решимостта на държавите-членки да участват в процеса и, от друга страна, отговорността на Комисията да подпомага процеса и действията между всички партньори чрез изготвяне и разпространяване на помощни материали и точна информация, както и чрез предоставяне на възможност за обмен на най-добри практики;
7. настоятелно призовава Комисията и държавите-членки да разработят стандарти за взаимно признаване на квалификацията на изследователите и, в частност, неформалните квалификации;
8. отново заявява значението на препоръката на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. за създаване на Европейска квалификационна рамка (ЕКР) за обучение през целия живот¹ и призовава Комисията да поощрява и подпомага държавите-членки при изготвянето на собствените им национални квалификационни рамки, за да бъдат съотнесими към ЕКР до 2010 г.;
9. настоятелно призовава държавите-членки да подновят усилията си за прилагане на принципите, изложени в горепосочената Европейска харта за изследователите и Кодекса на поведение при подбора на изследователи;
10. насърчава държавите-членки и публичните научноизследователски институции да предоставят необходимата помощ на изследователите, като опростят процедурите за кандидатстване и улеснят достъпа на изследователите до финансиране, наред с другото посредством индивидуално предоставяне на безвъзмездни средства за насърчаване на свободата на изследователите да разработват теми на научни изследвания по свой избор; в тази връзка призовава държавите-членки и Комисията да гарантират единни формуляри за кандидатстване за мобилност на изследователите;
11. призовава Съвета, Комисията и държавите-членки да отчитат програмите за мобилност и партньорство с трети държави, като например Еразмус Мундус, в контекста на взаимодействието на кариерите и мобилността, изисквани от всички участващи научни изследователи;
12. насърчава държавите-членки и Комисията да преразгледат необходимите условия за въвеждане на преносимост на индивидуално предоставяните безвъзмездни средства за научни изследвания, когато това дава възможност на финансиращите органи да посрещат по-адекватно своите научноизследователски потребности, а на изследователите — да получават достъп до оборудване за научни изследвания, което не е налично в собствените им институции; счита, че преразглеждането следва, в частност, да обърне внимание на последствията от преносимостта за научноизследователските институции в държавите-членки и на заплахата от „неравномерно разпределение на изследователи“ в рамките на Европейския съюз,

¹ ОВ С 111, 6.5.2008 г., стр. 1.

- както и от и към трети държави;
13. счита, че повишаването на мобилността на изследователите и укрепването на ресурсите на институциите, които привличат изследователи от други държави-членки, ще насърчи центрове за високи постижения и също така ще разпространи тези постижения из Европейския съюз;
 14. изтъква необходимостта процедурите за подбор и насърчаване на мъже и жени изследователи да станат напълно отворени и прозрачни; призовава държавите-членки да гарантират по-добро равновесие между мъжете и жените в рамките на органите, отговорни за наемане и насърчаване на изследователи;
 15. счита, че мобилността на изследователите в Европа следва да получи приоритет с цел да се гарантира, че знанието се разпространява и че новаторски гранични изследвания в различни области привличат специализирани и компетентни изследователи, както и повече финансови ресурси;
 16. призовава за улесняване на обмена на учени и изследователи от трети държави чрез въвеждане на спогодби като специална виза за изследователи;
 17. счита, че повишената мобилност следва да се постигне чрез увеличаване на интересите и ползите за научноизследователски институции и университети от приемането на изследователи от други държави-членки посредством схема с „ваучери за научни изследвания“; тези ваучери за научни изследвания следва да прехвърлят средства за изследователи и да са на разположение за хората, участващи в научноизследователски институции в държави-членки, различни от техните собствени; тази допълнителна помощ за мобилност на изследователи следва да е като допълнение към текущите схеми за финансиране; счита освен това, че ваучерът за научни изследвания ще представлява стимул за държавите-членки и за научноизследователските организации да се конкурират за привличането на най-талантливите учени;

Посрещане на потребностите на мобилните изследователи от социална сигурност и допълнителни пенсии

18. настоятелно призовава Комисията и държавите-членки да проучат възможността за създаване на европейски пенсионен фонд за изследователи, независимо от продължителността на изследователските договори;
19. припомня, че единствено като включи становищата на изследователите, националните институти за научни изследвания и заинтересованите лица в политиката в областта на научните изследвания, дадена държава-членка може да изготви изчерпателен национален план за действие, който да доведе до всеобхватно европейско партньорство;

Привлекателни условия на заетост и труд

20. призовава държавите-членки и публичните научноизследователски институции да предоставят необходимата помощ на изследователи от други държави, в това число достъп до квартири, училища и детски заведения; счита, че тези услуги следва да се

обявяват във всички сайтове за подбор на изследователи;

21. призовава към по-голяма гъвкавост на условията на работа както за жените, така и за мъжете изследователи, за да им се даде възможност да съчетават работата със семейния живот, и призовава към премахване на разликата в заплатите на изследователите въз основа на половата им принадлежност;
22. призовава държавите-членки да предприемат мерки за улесняване на събирането на семейства, когато и двамата съпрузи са изследователи;
23. настоятелно призовава държавите-членки, с цел да се избегне „изтичане на мозъци“ в рамките на самия ЕС, да използват по-добре възможностите, предлагани от схемите за финансиране на гореспоменатата специална програма „Хора“; призовава държавите-членки да направят връщането в собствените им институции привлекателно за изследователите чрез повишаване на заплатите им или предлагане на допълнителни придобивки, за да се гарантира, че икономическите условия са съпоставими с онези, на които изследователите са се радвали по време на периода на мобилност;
24. призовава държавите-членки и публичните научноизследователски институции да подобрят професионалното развитие на изследователите, като подпомогнат реформите, които ще направят пазара на труда на изследователите по-конкурентен и по-слабо ограничен от институционална принадлежност; счита, че при назначаване изследователите следва да могат да получават признание за своя изследователски стаж в чуждестранната образователна институция;
25. изразява загриженост относно липсата на по-гъвкави договори за старшите изследователи и изследователите в края на кариерата си; това обстоятелство възпрепятства тяхната мобилността и възпира правилния обмен на знания и опит; изразява съжаление от факта, че частният сектор не винаги предлага същите условия като тези в общественния сектор по отношение на третирането и управлението на персонала;
26. призовава държавите-членки да улесняват участието в Седмата рамкова програма за научни изследвания, технологично развитие и демонстрационни дейности (2007–2013)¹, като осигуряват ефективна помощ, в частност национални звена за контакт, за да се използват по-добре възможностите за съфинансиране;
27. призовава държавите-членки и публичните научноизследователски институции да осигурят стимули за мобилност като например зачитане на мобилността като силна препоръка при назначаване и напредък в кариерата за изследователите след завръщането им от престоя в други държави-членки;
28. смята, че държавите-членки трябва да продължат да увеличават бюджета, разпределян за изследвания, като средство за създаване на качествени работни места, които гарантират спазването на основните етични принципи и Хартата на основните права на Европейския съюз;

¹ ОВ L 412, 30.12.2006 г., стр. 1.

Подобряване на обучението и опита на европейските изследователи

29. насърчава държавите-членки да признават стажа на изследователите в индустриалния сектор като ценен актив за напредъка в кариерата им, за да се повиши мобилността между частния и публичния сектор;
30. призовава държавите-членки да инвестират в приложни изследвания по такъв начин, че да гарантират по-тясно сътрудничество между университети, научноизследователски институции и частния сектор;
31. настоятелно призовава държавите-членки да подобряват професионалните възможности на младите изследователи, например чрез увеличено финансиране и като им се позволява професионално израстване въз основа по-скоро на постижения като способност за нововъведения, стажове в предприятия и др., отколкото на старшинство;
32. настоятелно призовава Комисията и държавите-членки да преразгледат правния статут на студентите докторанти в държавите-членки с цел проучване на възможността за въвеждане на единен статут на студент докторант в трудовото законодателство на държавите-членки;
33. настоятелно призовава държавите-членки да допринасят за подобряване на перспективите за кариера на младите изследователи наред с другото чрез подкрепяне на интердисциплинарното обучение, както и чрез признаване на ценността на интердисциплинарната мобилност;
34. призовава държавите-членки да улесняват иновациите чрез насърчаване на интердисциплинарната, многодисциплинарна и международна мобилност на старши изследователи, наред с другото като начин за допринасяне към напредъка в обучението на млади изследователи;
35. решително препоръчва по-добро обучение за научните изследователи през цялата им кариера, така че да се подобрят техните възможности за намиране на работа и служебно повишение;
36. подчертава, че основите на отличната научноизследователска дейност в едно основано на знанията общество са заложили в образованието; следователно призовава държавите-членки да изпълнят своите бюджетни обещания в областта на образованието;
37. приканва Съвета, Комисията и държавите-членки да засилят присъствието на научните изследвания в общия бюджет на ЕС в съответствие с поетия ангажимент за постигане на растеж от средно 3 % и за обучението на още средно 600 000 научни изследователи до 2010 г.;
38. подчертава, че следва да се обърне особено внимание на студентите докторанти, защото като цяло това е отправната точка за изследователска кариера; счита, че мобилността на младите изследователи, особено в мрежи за високи постижения, би повишила техния потенциал да допринасят за развитието на европейските научни

изследвания;

39. настоятелно призовава държавите-членки да насърчават по-добри връзки и мобилност на изследователи и ръководители между академичните среди и промишлеността, като подкрепят специални схеми като например схемата „Споразумения за обучение на изследователи в промишлената сфера” (CIFRE) във Франция;
40. счита, че засилването на обмена в рамките на съответните програми на ЕС за висше образование с цел научноизследователска дейност подготвя бъдещите поколения европейски научни изследователи и засилва динамиката на научноизследователския сектор;

o

o o

41. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на Комисията, както и на правителствата и парламентите на държавите-членки.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

Съобщението на Комисията подкрепя целта на ЕС да се превърне в най-конкурентоспособната основана на знания икономика чрез засилване на мобилността на изследователите, като признава факта, че те са основните генератори на знания и опит в един момент, в който ЕС все повече е изправен пред глобални предизвикателства в областта на енергетиката, околната среда, далекосъобщенията и др.

Докладчикът приветства резултатите от инициативите на Комисията, осъществени до момента по отношение на потребността от подходящи човешки ресурси за научни изследвания и развитие, в частност от изследователи, и всички мерки във връзка с мобилността на изследователите и подпомагането на кариерите им. Въпреки че тези инициативи са били най-общо успешни, все още остават много предизвикателства, за да се гарантира необходимият в дългосрочен план научен и развоен капацитет в Европа.

За да се постигнат целите, посочени в Лисабонската стратегия, Европа се нуждае от повече изследователи за по-висока продуктивност и конкурентоспособност, особено с оглед на конкуренцията с другите големи глобални икономики, като тези на САЩ и Япония, както и с бързо развиващите се икономики, като тези на Индия и Китай. Комисията предлага да се развие партньорство между Комисията и държавите-членки с цел до края на 2010 г. да се постигне измерим напредък в следните области:

- извършване на открит подбор;
- посрещане на потребностите на мобилните изследователи от социална сигурност и пенсии;
- осигуряване на привлекателни условия на заетост и труд;
- подобряване на обучението и развиване на уменията и опита на изследователите.

Кратко изложение на приоритетните действия, предложени от Комисията

Проучванията показват, че много изследователи се оплакват от липса на откритост и прозрачност в информацията за подбора (например, много конкурси се провеждат вътрешно в публичните научноизследователски институции и университети, което не позволява да се избере най-добрият кандидат). Комисията предлага мерки като по-добро и по-открито обявяване на длъжностите (чрез сайтовете на EURAXESS и EURES в интернет) и преносимост на безвъзмездните средства („парите следват изследователя“). Докладчикът би желал да подчертае важността на подобряване на мобилността с цел да се привлекат повече изследователи към различни проекти и да се увеличат възможностите на изследователите да избират за кои проекти и в коя държава биха искали да работят. Взаимното признаване на квалификациите от научноизследователските институции също е важно.

Що се отнася до социалната сигурност на мобилните изследователи, необходими са гъвкави пенсионни схеми, например общоевропейските пенсионни схеми биха били по-приемливи от практикуваната в момента преносимост на пенсионните права. Правилата

в тази сфера следва да бъдат актуализирани и коригирани на равнище Общност в полза на изследователите.

Съобщението предлага няколко мерки за предотвратяването на недостига на изследователи и нарастващото застаряване на научноизследователската работна сила чрез увеличаване на мобилността, като се увеличи броят на жените, заемащи научноизследователски длъжности, като се направи изследователската среда по-привлекателна за младите и чуждестранните изследователи (някои държави-членки все още не са приложили Директивата за „научната виза“), както и като се направи изследователската среда по-благоприятна за семейството, с по-добри условия на работа и баланс между работата и личния живот (особено що се отнася до привличането на повече жени).

Да се направи изследователската кариера привлекателна, означава да се дадат на младите хора по-рано по-добри възможности — колкото са по-добри условията за млади изследователи, толкова по-висок ще бъде техният брой. ЕС трябва да стане по-привлекателен и за най-добрите изследователи, които идват от трети държави. Във връзка с повишаването на привлекателността на научноизследователската среда за младите хора следва да се наблегне повече върху професионалното израстване въз основа на постиженията и научните заслуги, а не на старшинството.

За да могат изследователите да работят ефективно и ефикасно в модерното общество на знанието, е необходимо да се подобри обучението и да се развият уменията им в посока от традиционното академично обучение към по-интердисциплинарно и стопански ориентирано обучение. Комисията приканва държавите-членки да развият своите „национални планове за уменията“, за да придобиват изследователите по-актуални умения, както и за да се осигуряват по-добри връзки между академичната общност и промишлеността.

За да се осъществи партньорството между Комисията, Съвета и държавите-членки, те следва да си сътрудничат и да използват в максимална степен съществуващата законова рамка на Общността в полза на изследователите. Държавите-членки са приканени настоятелно да приемат своите национални планове за действие до началото на 2009 г., за да се постигнат целите на това партньорство.

Също така е изключително важно да се оценят резултатите от партньорските действия в областта на мобилността на изследователите и напредъка по тях, като за тази цел Комисията предлага да се направи цялостна оценка след първия етап на партньорството (2010 г.), при която следва да се вземат предвид и мненията на самите изследователи.

Становището на докладчика

Открит подбор

Докладчикът е съгласен, че държавите-членки следва да осигурят открит, прозрачен, основан на конкурс подбор на изследователите въз основа на научния принос. Информацията за процедурите за подбор следва да бъде лесно достъпна за потенциалните кандидати на сайта на институцията в интернет.

Приносът следва да се измерва от гледна точка на научните достойнства и научната продукция (публикации). Същевременно в изследователската кариера следва да се отчитат като принос и други важни аспекти: способността за нововъведения, уменията за управление на научноизследователската работа, уменията за преподаване и ръководство, сътрудничеството с промишлеността и др.

Преносимост на безвъзмездните средства

Що се отнася до преносимостта на безвъзмездните средства, докладчикът е загрижен за последиците за институциите с по-ниски доходи, когато е позволена пълна преносимост. Опитът показва, че движението на изследователи винаги е от институция с по-ниски доходи към институция с по-високи доходи, тъй като изследователите очевидно са привлечени от най-доброто оборудване и по-големите възможности да работят рамо до рамо с най-добрите изследователи в своите области. Следователно преносимостта на безвъзмездните средства би могла да влоши движението на изследователи от най-необлагодетелстваните институции/държави към най-добрите институции, като по този начин още повече лиши първите от средства. Поради това е необходимо да се намери правилното равновесие между правото на изследователя да се премести в най-добрата възможна институция, за да преследва кариерата си, и последиците за научноизследователската политика на институциите и държавите, които губят този изследовател.

За да не се пречи на националните научноизследователски политики, докладчикът би подкрепил мерки, които гарантират връщането на изследователите в собствените им държави след няколко години, прекарани в нова институция.

По-добро сътрудничество между университетите, научноизследователските институти и частния сектор

Докладчикът подчертава, че научните изследвания и знанията имат много висок престиж в ЕС, но европейските научноизследователски организации и предприятия не успяват в достатъчна степен да прилагат добрите идеи и прозрения и да ги превръщат в доходоносни инициативи, създаващи повече работни места. Тази ситуация може да се подобри чрез разработването на научноизследователски програми с цел разрешаване на социални въпроси и удовлетворяване на потребността от технологични нововъведения, които са много важни за постигането на целите от Лисабон.

Докладчикът предлага да се засилят връзките между света на научните изследвания и промишлеността, особено МСП, в частност чрез осигуряване на по-добри връзки между деловата общност и академичните организации на местно равнище. Повишената мобилност от академичните среди към промишлеността може също така да помогне за предотвратяването на изтичането на мозъци от по-малките държави и публичните институции с по-малки възможности за финансиране.

В тази връзка предложението на докладчика е да се даде приоритет на мобилността между академичните среди и промишлеността и обратно.

Признаване на дипломи

Докладчикът подкрепя взаимното признаване на дипломите за докторска степен между държавите-членки с цел да се премахнат пречките пред мобилността на изследователите и учените и да се консолидира единно европейско изследователско пространство в ЕС. На равнище ЕС следва да се утвърдят конкретни общи стандарти за достъп до академични кариери, за да могат изследователите да бъдат назначавани от университети и научноизследователски центрове в държавите-членки.

По-добро обучение за изследователи

Проучванията показват, че в много случаи изследователите не са достатъчно добре информирани за съществуването на проекти за мобилност, за практическите въпроси във връзка с кандидатстването, финансирането, социалната сигурност, безвъзмездните средства и др. по такива проекти, както и че не притежават административни умения за управление на интелектуалната собственост, регистриране на патенти и др. За тази цел докладчикът предлага държавите-членки да обърнат необходимото внимание на предоставянето на подходящо обучение на изследователите в областта на административните практически въпроси на тяхната работа и подкрепя предложеното от Комисията създаване на „национална база данни на уменията“.

Езиковата бариера

Езиковата бариера е важен фактор, който следва да се вземе под внимание в политиката за мобилност. Налице е значителен риск държавите, в които се говорят по-широко разпространени езици, да привлекат повече изследователи от държавите с по-малко популярни езици. Езиковата бариера може да играе важна роля в демотивирането на изследователите от участие в мобилност.

Държавите-членки се приканват да осигурят механизми за достигане до най-добрите изследователи чрез по-добро разпространение на информация както в рамките на ЕС, така и в трети държави. Докладчикът предлага тези механизми да включват по-добра координация в полза на изследователите, така че да им бъде предоставяна цялата информация за техните възможности и права при участието им в проекти за мобилност.

Засилено сътрудничество с комисията по заетост и социални въпроси

Докладчикът е на мнение, че следните аспекти на Съобщението на Комисията попадат в сферата на изключителната компетентност на комисията по заетост и социални въпроси:

- посрещане на потребностите на мобилните изследователи от социална сигурност и допълнителни пенсии;

и в сферата на обща компетентност с комисията по промишленост, изследвания и енергетика по отношение на:

- привлекателните условия на заетост и труд.

3.12.2008

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ(*)

на вниманието на комисията по промишленост, изследвания и енергетика

относно успешни кариери и повишена мобилност: европейско партньорство за изследователи
(2008/2213(INI))

Докладчик по становище (*): Биляна Илиева Раева

(*) Процедура с асоциирани комисии - член 47 от Правилника за дейността на ЕП

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по заетост и социални въпроси приканва водещата комисия по промишленост, изследвания и енергетика да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

- А. като има предвид, че Лисабонската стратегия цели да превърне ЕС в най-динамичната и конкурентоспособна икономика в света до 2010 г. и да засили научноизследователската дейност, така че новаторството да допринесе за икономическия растеж и за подобряването на качеството на работните места,
 - Б. като има предвид нуждата ЕС да се бори с негативните икономически тенденции посредством съсредоточаването върху образованието и научноизследователската дейност и да направи всичко възможно за осигуряване на заетостта, сигурността и мобилността на научните изследователи, така че те да останат в,
 - В. като има предвид, че научноизследователската дейност укрепва и носи ползи в ЕС, когато се съчетава с мобилността на научните изследователи и с тясното сътрудничество с организациите, които прилагат подобна научноизследователска дейност, по-специално с малките и средни предприятия,
1. приветства и подкрепя инициативата на Комисията за европейско партньорство за изследователи и счита, че предложените действия следва да бъдат ефективни с оглед на премахването на основните пречки пред създаването на единно научно пространство (ЕНП);

2. приканва държавите-членки да приложат приетите до сега мерки на европейско равнище, свързани с ЕНП¹, като задължителна стъпка към неговото осъществяване;
3. призовава мобилността на научните изследователи да бъде придружавана от мерки за интегриране;
4. подчертава необходимостта от обвързване на предложената програма с конкретни предложения, а също така да се гарантира ефективното преследване на целите, свързани със специалната програма „Хора” в рамките на Седмата рамкова програма за изследователска дейност, технологично развитие и демонстрации (2007 – 2013 г.)²;
5. счита, че взаимното признаване, от държавите-членки и научноизследователските институти, на квалификациите на научните изследователи в рамката на ЕС за квалификациите ще повиши мобилността и във възможно най-голяма степен равновесието при съставянето на научноизследователските екипи;
6. призовава Комисията и държавите-членки да инициират нова политика, целяща осигуряването на социална защита и социално осигуряване в договорите на научните изследователи, по-специално при краткосрочните договори и при договорите с променлива продължителност;
7. счита, че следва да бъдат положени усилия за ускоряване на взаимното признаване на придобитите в трети държави квалификации;
8. изразява загриженост относно липсата на по-гъвкави договори за старшите изследователи и изследователите в края на кариерата си; това обстоятелство възпрепятства мобилността и възпира правилния обмен на знания и опит; изразява съжаление от факта, че частният сектор не предлага същите условия като тези в общественения сектор по отношение на третирането и управлението на персонала;
9. препоръчва издигането в научноизследователския сектор, особено при младите изследователи, да бъде основано на тяхната компетентност и високи научни постижения, а не единствено на ранга, при спазване на принципа на недискриминация в съответствие със законодателството на Общността;
10. призовава Комисията и държавите-членки да разработят политики, създадени за насърчаване на по-добър баланс между професионалния и личния живот за научните изследователи;
11. призовава Комисията и държавите-членки да приемат мерки за улесняване на съчетаването на професионалния и семейния живот и за подпомагане на жени научни изследователи;

¹ Европейска харта за изследователи, Кодекс на поведение при подбора на изследователи, Пакет "научна виза".

² Решение № 1982/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно Седмата рамкова програма на Европейската общност за изследвания, технологично развитие и демонстрационни дейности (2007—2013 г.) (ОВ L 412, 30.12.2006 г., стр. 1)

12. решително препоръчва по-добро обучение за научните изследователи през цялата им кариера, така че да се подобрят техните възможности за намиране на работа и служебно повишение;
13. подчертава необходимостта от по-добри връзки между университетите и промишлеността, с цел подобряване на възможностите за работа на научните изследователи и практическото оползотворяване на резултатите от научноизследователската дейност;
14. подчертава необходимостта от определяне на най-добри практики в университетите и промишлеността с цел разработване на подходящи съвместни насоки;
15. счита, че засилването на обмена в рамките на съответните програми на ЕС за висше образование с цел научноизследователска дейност подготвя бъдещите поколения европейски научни изследователи и засилва динамиката на научноизследователския сектор;
16. смята, че е необходимо да се подкрепя поверяването на изследователски проекти на млади учени и да се улеснява автономията в изследванията, както и трансфера на "know-how" между поколенията; също така счита, че е необходимо да бъдат насърчавани дейности за сътрудничество с трети държави с цел обучение на научните изследователи в началото на тяхната кариера, както и да бъде предоставена помощ за насърчаване на публикации, проучвания и книги на научни изследователи с цел разпространение на знания и подпомагане на теоретичното и научно обучение на младите научни изследователи;
17. смята, че държавите-членки трябва да продължат да увеличават бюджета, предназначен за изследвания, като средство за създаване на качествени работни места, които гарантират спазването на основните етични принципи и Хартата на основните права на Европейския съюз;
18. подчертава, че основите на отличната научноизследователска дейност в едно основаващо се на знания общество са заложили в образованието. следователно призовава държавите-членки да изпълнят своите бюджетни обещания в областта на образованието;
19. приканва Съвета, Комисията, и държавите-членки да засилят присъствието на научните изследвания в бюджета на ЕС в съответствие с поетия ангажимент за постигане на растеж от средно 3 % и за обучението на средно 600 000 научни изследователи до 2010 г.;
20. приканва Съвета, Комисията и държавите-членки да подпомагат създаването на действителен европейски пазар на труда за научни изследователи, да реализират съгласуван пакет от съпровождащи мерки с цел премахване на трудностите за професионалната мобилност, по-специално с оглед на социалното осигуряване и данъчните въпроси, които засягат научните изследователи, тъй като те често възпират хората от това да станат научни изследователи, както и да насърчават възможностите за научноизследователски кариери в Европа, по-специално посредством гарантирането на подходящи финансови условия и ръст на заплащане;

също така счита, че следва да бъдат отчитани аспектите на качеството на научноизследователското обучение, обменът на знания между секторите и научноизследователските организации посредством самите научни изследователи, като се насърчава двупосочна мобилност между университетите и деловите среди, и засиленото участие на жените научни изследователи и младите научни изследователи в научноизследователската и развойна дейност;

21. призовава Съвета, Комисията и държавите-членки да отчитат програмите за мобилност и партньорство с трети държави, като например Еразмус Мундус, в контекста на изискванията от всички участващи научни изследователи за мобилност и взаимодействие на кариерите;
22. призовава Комисията, в контекста на европейското партньорство за изследователи, да гарантира, че има място за стимули за завръщане на научни изследователи от държавите-членки, които работят извън ЕС, както и за изтъкнати изследователи от трети държави да се установяват в ЕС.

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	2.12.2008
Резултат от окончателното гласуване	+: 38 -: 1 0: 1
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Jan Andersson, Edit Bauer, Iles Braghetto, Philip Bushill-Matthews, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Luigi Cocilovo, Jean Louis Cottigny, Jan Cremers, Proinsias De Rossa, Harald Ettl, Carlo Fatuzzo, Ilda Figueiredo, Stephen Hughes, Ona Juknevičienė, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Jan Tadeusz Masiel, Maria Matsouka, Juan Andrés Naranjo Escobar, Csaba Őry, Siiri Oviir, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Pier Antonio Panzeri, Rovana Plumb, Биляна Илиева Раева, José Albino Silva Peneda, Jean Spautz, Gabriele Stauner, Ewa Tomaszewska, Anne Van Lancker
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Petru Filip, Donata Gottardi, Marian Harkin, Magda Kósáné Kovács, Sepp Kusstatscher, Jamila Madeira, Viktória Mohácsi, Anja Weisgerber

22.1.2009

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ

на вниманието на комисията по промишленост, изследвания и енергетика

относно успешни кариери и повишена мобилност: европейско партньорство за изследователи
(2008/2213(INI))

Докладчик по становище: László Tőkés

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по култура и образование приканва водещата комисия по промишленост, изследвания и енергетика да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

1. подчертава, че за да съществува европейска система за научни изследвания от световна класа посредством приобщаващо партньорство между Комисията и държавите-членки, всички партньори на национално и европейско равнище трябва да дадат своя цялостен принос;
2. подчертава, че следва да се обърне особено внимание на студентите докторанти, защото като цяло те представляват самото начало на изследователските кариери; мобилността на младите изследователи, особено в мрежи за високи постижения, би повишила техния потенциал да допринасят за развитието на европейските научни изследвания;
3. призовава всички заинтересовани страни да вземат спешни мерки за създаване на подходящи условия за млади учени и допълнително да мотивират изследователите да установяват и развиват своите кариери в ЕС, тъй като настоящото „изтичане на мозъци” буди голямо безпокойство;
4. освен това, в контекста на необходимостта от принос от страна на всички партньори, подчертава значението, от една страна, на решимостта на държавите-членки да участват в процеса и, от друга страна, отговорността на Комисията да подпомага процеса и действията между всички партньори чрез изготвяне и разпространяване на помощни материали и точна информация, както и чрез

предоставяне на възможност за обмен на най-добри практики;

5. припомня, че единствено чрез включване на становищата на изследователите, националните институти за научни изследвания и заинтересованите лица в политиката в областта на научните изследвания дадена държава-членка може да изготви изчерпателен национален план за действие, който да доведе до всеобхватно европейско партньорство;
6. подчертава, че жените, занимаващи се с изследователска дейност в Европейския съюз, са малцинство и представляват средно само 35% от лицата, извършващи изследователска дейност в държавния сектор и в сектора на висшите учебни заведения, както и средно само 18% от лицата, извършващи изследователска дейност в частния сектор, и че все още има голям недостиг на жени, заемащи ръководни длъжности в научноизследователския сектор;
7. подчертава, че чрез насърчаване на мобилността на изследователите, по-специално в началото на техните кариери, във всичките 27 държави-членки, всички партньори следва да допринасят за максимално увеличаване на ползите от многообразието и укрепването на многоезичието в ЕС;
8. отново заявява значението на наскоро приетата Европейска квалификационна рамка (ЕКР) за насърчаване на обучението през целия живот и призовава Комисията да поощрява и подпомага държавите-членки при изготвянето на собствените им национални квалификационни рамки, за да бъдат съотносими към ЕКР до 2010 г.;
9. оценява стойността на съществуващите европейски инструменти за открито наемане на изследователи като Европейската харта за изследователите и Кодекса на поведение за наемането на изследователи – инструменти, които въпреки необвързващия им характер, са крайно необходими и ще допринесат в голяма степен за открито и прозрачно наемане, след като бъдат транспонирани във всички 27 държави-членки;
10. призовава Комисията и държавите-членки да подобрят действащите правни актове в областта на социалната сигурност, да отстранят административните пречки, да разширят Европейската мрежа за трудова мобилност (Eures) и да насочат вниманието на широката общественост към възможностите и предимствата на работата в чужбина, както е посочено в Плана за действие на ЕС в областта на трудовата мобилност¹.

Съобщение на Комисията от 6 декември 2007 г.: "Мобилността като средство за повече и по-добри работни места: планът за действие на ЕС в областта на трудовата мобилност (2007–2010 г.)" (COM(2007)0773).

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	20.1.2009
Резултат от окончателното гласуване	+: 25 -: 1 0: 0
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Maria Badia i Cutchet, Ivo Belet, Guy Bono, Marie-Hélène Descamps, Věra Flasarová, Milan Gaľa, Vasco Graça Moura, Lissy Gröner, Luis Herrero-Tejedor, Ruth Hieronymi, Mikel Irujo Amezaga, Ramona Nicole Mănescu, Manolis Mavrommatis, Ljudmila Novak, Doris Pack, Zdzisław Zbigniew Podkański, Pál Schmitt, Hannu Takkula, Thomas Wise, Tomáš Zatloukal
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Gyula Hegyi, Nina Škottová, László Tőkés, Ewa Tomaszewska, Cornelis Visser
Заместник(ци) (чл. 178, пар. 2), присъствал(и) на окончателното гласуване	Maria Berger

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	12.2.2009
Резултат от окончателното гласуване	+: 42 -: 0 0: 0
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Šarūnas Birutis, Jan Březina, Jerzy Buzek, Jorgo Chatzimarkakis, Giles Chichester, Dragoş Florin David, Pilar del Castillo Vera, Den Dover, Lena Ek, Nicole Fontaine, Adam Gierek, Norbert Glante, András Gyürk, Fiona Hall, David Hammerstein, Rebecca Harms, Ján Hudacký, Romana Jordan Cizelj, Pia Elda Locatelli, Eluned Morgan, Antonio Mussa, Angelika Niebler, Reino Paasilinna, Anni Podimata, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Paul Rübig, Andres Tarand, Britta Thomsen, Patrizia Toia, Catherine Trautmann, Claude Turmes, Nikolaos Vakalis, Alejo Vidal-Quadras, Dominique Vlasto
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Alexander Alvaro, Juan Fraile Cantón, Cristina Gutiérrez-Cortines, Eija-Riitta Korhola, John Purvis, Владимир Уручев